

miljøpartiet
de grønne

aust-agder

TENK GRØNT, STEM NYTT!

Program 2015 - 2019

“Vi vil gjøre de gode, miljøvennlige valgene til de enkle og naturlige valgene”

OM AUSTAGDER MDG

Miljøpartiet De Grønnes mål er et medmenneskelig samfunn i økologisk balanse. Økonomien skal underordnes sunne økologiske prinsipper og fremme fred både lokalt og globalt. Livskraftige lokalsamfunn, i hovedsak basert på lokale ressurser, er en forutsetning for å nå dette målet.

Vårt mål er å utforme en helhetlig politikk for både nåtiden og framtiden, basert på tre solidaritetsprinsipper: Solidaritet med andre mennesker, solidaritet med framtidige generasjoner og solidaritet med dyr og natur.

I 2013 nådde Miljøpartiet De Grønne en viktig milepæl da Rasmus Hansson ble vår første stortingsrepresentant. Med en enkelt stemme på Stortinget har vi satt miljø, klima, dyrevelferd og natur på den politiske dagsordenen. Medlemstallet i Aust-Agder MDG har femdoblet seg siden valget i 2011, og den grønne bølgen fortsetter. Nå har vi realistiske muligheter for å komme inn med representanter i fylket og i samtlige kommuner vi stiller i. Vil du være med på å gjøre Aust-Agder til et fylke som går fremtiden i møte? Vi skal være partiet som sørger for at miljøet alltid har en stemme når beslutningene tas!

Grønn politikk er mer enn miljøpolitikk. Vi ønsker å ta vare på mangfold i naturen og blant oss mennesker. Og vil jobbe for et bærekraftignæringsliv og inkluderende kulturliv. Samtidig vil vi ha mer fokus på det gode i livet fremfor kortsiktig forbruk. Vi er et parti for mer enn materielle verdier.

Grønn økonomi er en økonomi som gir høyere trivsel og større sosial rettferdighet. Miljøriskoen og det økologiske fotavtrykket reduseres. Økonomien må i lengden fungere i tråd med naturens tåleevne.

Miljøpartiet De Grønne er blokkuavhengige og kan bruke verktøy fra både blå og rød side i politikken, i tillegg til vår egen grønne verktøykasse.

Fylkeskommunen har ansvar for viktige oppgaver: Samferdsel, videregående skoler, næringsutvikling, regional utvikling og tannhelsetjeneste. Her - som så ofte ellers - handler politikk om å prioritere. MDG prioriterer å styrke økosystemene og har en politikk som tar store globale utfordringer som klimakrisen på alvor. Mange av løsningene ligger i hvordan samfunnet legger til rette for vår hverdag. Det er i våre egne nærmiljø, våre egne kommuner og vårt eget fylke at vi bygger en grønn fremtid.

Vår politikk bygger på økologi, grasrotdemokrati, dialog framfor konfrontasjon og solidaritet med alle mennesker, dyr og naturen. Miljøet kjenner ingen geografiske grenser. Som medlem av de europeiske grønne og det verdensomspennende nettverket Global Greens er Miljøpartiet De Grønne en del av en voksende, internasjonal bevegelse som setter vår tids viktigste spørsmål i sentrum.

ET GRØNNERE AUST-AGDER

Hele vår eksistens hviler på naturen. Dette er viktig. Ikke bare for naturvern og miljøpolitikk, men også hvordan vi skal utvikle fremtidens næringsliv, bygge fremtidens infrastruktur og skape gode samfunn for morgendagen.

Miljøpartiet De Grønne i Aust-Agder vil jobbe for et fylke som bevarer landbruk, matjord og grønne områder, og som tar vare på og utvikler

lokalsamfunn og lokalt næringsliv. Vi ønsker å la byområdene våre blomstre med klimavennlige bygg, grønne tak, bydyrking, parker og gode møteplasser. Vi vil tilrettelegge for fornybare næringer på Sørlandet framfor færingar avhengig av en usunn fossil økonomi.

Vi vil gjøre de gode, miljøvennlige valgene til de enkle og naturlige valgene.

KLIMA OG MILJØ

Miljøkrisen krever politiske tiltak, og miljø må være ryggraden i hele politikken. Klimaplanen må være et sentralt styringsverktøy for fylket. Klima- og miljøhensyn skal være en naturlig del av fylkeskommunale innkjøp. Vi vil arbeide for at nye bygg produserer sin egen energi. Grønne tak og fasader er et naturlig tiltak for klimatilpasning, biologisk mangfold og isolering.

Miljøpartiet De Grønne vil:

- innføre forpliktende klimaregnskap for fylket.
- sørge for grønn og rettferdig kapitalforvaltning av fylkets midler
- at fylkeskommunen skal prioritere energioptimering, ENØK-tiltak og bruk av fornybar energi.
- at miljøvennlige løsninger skal velges ved oppføring av fylkeskommunale nybygg.
- foreslå grønne tak og forsøk med grønne fasader.
- støtte prosjekt for urbant landbruk, parsellhager, andelslandbruk o.l.
- vektlegge klima- og miljøhensyn ved offentlige innkjøp.
- miljøsertifisere alle fylkeskommunale enheter.
- at Aust-Agder vedtar å bli et fairtrade-fylke.
- fokusere på gjenbruk og resirkulering.
- ha fokus på å unngå matkasting, for eksempel prioritere innkjøp av "snål" frukt og grønt.
- styrke klima- og miljøprioriteringer i drift ved å etablere en overordnet miljølederstilling i fylkesadministrasjonen.
- legge vekt på natur, miljø, biomangfold og klima i det regionale planleggingsarbeidet.
- sette av et fond for kommunene for klimatiltak.

NATURVERN

Menneskelig påvirkning bidrar til at plante-, fiske- og dyrearter blir utryddet verden over. Her i Norge er tusenvis av arter rødlistet, og de inngrepsfrie områdene har skrumpet inn.

I Miljøpartiet De Grønne ser vi at vi som mennesker er avhengig av naturen rundt oss. Vi mener at naturen også har en egenverdi utover nytteverdien for oss mennesker. Det er et mål å bevare mest mulig uberørt natur til fremtidige generasjoner.

Miljøpartiet De Grønne vil:

- ha økt vern av skog, våtmark, havbunn og andre artsrike områder.
- arbeide mot salg av offentlig eid skog og utmark.
- arbeide for redusert utbyggingspress på naturareal i Aust-Agder.
- gå inn for en kartlegging av naturmangfoldet i fylket.
- ha en levedyktig rovdyrbestand, og støtte forsøk for å bedre sameksistens med dyr på utebeite, for eksempel ved bruk av vokterdyr.
- verne allemannsretten, strandlinjen og tilgangen til friluftsområder og naturopplevelser for alle.
- styrke skogvernet i Aust-Agder.
- veie økologisk kost/nytte grundig ved utbygging av nye kraftverk.
- kartlegge, synliggjøre og tilrettelegge for muligheter for økoturisme.
- legge til rette for samarbeid mellom kystkommunene for å etablere et nettverk av fredningsområder for hummer.
- bidra til tiltak for en ren kyst slik som ved strandrydding og opprydding av tapte fiskeredskap på havbunnen, samt forebyggende tiltakgå inn for en kartlegging av naturmangfoldet i fylket.

REGIONAL PLANLEGGING

Regional planlegging er et sentralt område for fylkeskommunen. Miljøpartiet De Grønne vil i dette arbeidet legge vekt på hensyn til natur, miljø og bærekraft. Vi vil arbeide for:

- å verne all matjord i fylket vårt der bare 1,3 % av arealet er dyrket mark (mot 3 % i Norge).
- gode regionssentere med klare sentrumsfunksjoner
- miljøvennlig infrastruktur.

GRØNN SAMFERDSEL

God samferdselspolitikk må også være god miljøpolitikk. Transportsektoren er en av de største kildene til klimagassutslipp, forurensning, støy og naturinngrep. Den grønne samferdselspolitikken handler om å redusere transportbehovet, om å ta i bruk ny teknologi og nye ideer, og om å legge til rette for et godt og mangfoldig kollektivtilbud. Miljøpartiet De Grønne vil derfor prioritere de transportmåtene som belaster miljøet minst, og mener at ulike samferdselsspørsmål må sees i sammenheng med hverandre. Prinsippet er at forurenser betaler og inntektene brukes til bedre kollektivtransport.

NYTENKENDE FYLKE

Miljøpartiet De Grønne ønsker å finne nye løsninger og vil arbeide for at fylkeskommunen bruker åpen programvare og bruker nettmøter/-kurs når transport ikke strengt tatt er nødvendig.

Organisatorisk vil vi fokusere på kontinuerlig kvalitetsforbedring som unngår sløsing av tid, kunnskap og ressurser. Endringer skal skje nedenfra med involverte ansatte. Kvalitetsstyring, ikke målstyring.

Vi vil styrke folkestyret og legge til rette for åpne og brede høringsprosesser. Informasjon må være lett tilgjengelig, med bruk av sosiale medier og møteplasser mellom publikum, politikere og administrasjon. Vi skal også jobbe for at det skal være enkelt å gi tilbakemeldinger og innspill, f.eks. v. bruk av ny teknologi og høringsgrupper.

Vi vil fremme åpenhet i fylkeskommunen gjennom medlemskap i Transparency International. Dette er en ideell forening som jobber for å motarbeide alle former for korrupsjon.

Kollektivtilbud utenfor de mest sentrale områdene trenger nytenkning. Rutebuss er svært praktisk når bussen kan gå ofte. Der den ikke gjør det blir tilbudet lite brukt, noe som igjen gir for lite grunnlag for rutene. Derfor ønsker vi å arbeide for en ambisiøs forsøksordning med bestillingsbuss med tidsgaranti og oppsamling av passasjerer. Kombinert med ny teknologi er mulighetene store for å lage en fleksibel og attraktiv ordning. Bestille transport med app, abonnere på varsel om når bussen går forbi der du bor, velge mest mulig miljøvennlig transportmiddel etter behov osv. Mulighetene er store om vi tør satse.

Miljøpartiet De Grønne vil:

- alltid prioritere gange, sykkel og kollektivtransport foran personbilisme og flytransport.
- bygge ut gang- og sykkelstier og regionale sykkelveier (for eksempel gamle vestlandske hovedvei)
- gå inn for billigere kollektivtransport, både enkeltreiser og periodekort.
- arbeide for bedre tilpasset overgang og korrespondanse mellom ulike kollektivtilbud og ferger.
- arbeide for universell utforming i all offentlig transport slik at den blir tilgjengelig for uansett funksjonsnivå.
- at fylkeskommunen går over til kjøretøy som går på miljøvennlig drivstoff eller elektrisitet.
- innføre "grønne drosjeløyver", det vil si at kjøretøy med lave klimautslipp blir prioritert ved tildeling.
- arbeide for flere offentlige ladepunkt for elektriske biler, og at flere parkeringsplasser blir reservert for disse.
- arbeide for flere og trygge sykkelparkingsplasser.
- støtte elektrifisering av busser og ferger.
- sette klare krav til miljø i anbudskriterier for kollektivtransport.
- foreslå et forsøksprosjekt med kollektivtransport ved behov.
- legge til rette for økt bruk av samkjøring, f.eks. gjennom registrering og merking av gode samkjøringsstopp.
- kreve miljøtuneller der veitraseer gjør inngrep i sårbare og viktige naturområder.

TOG

Miljøpartiet De Grønne i Aust-Agder ønsker sammenkobling av Sørlandsbanen og Vestfoldbanen velkommen. Og vi går helhjertet inn for Sørvestbanen, den foreslåtte høyhastighetsbanen som vil ta ned reisetiden mellom Arendal og Oslo til under 2 timer. Tog må være attraktivt og lett å velge: Komfortabelt, konkurransedyktig, raskere og lett tilgjengelig. Med denne reisetiden blir banen ikke bare vesentlig bedre enn vei, men også et godt alternativ til fly.

TRYGGE OG SMARTE VEIER

Nye veiprosjekter må vurderes ut fra hvordan de kan fungere sammen med andre samferdselsløsninger, og slik legge til rette for bruk av kollektivtransport. Miljøpartiet De Grønne i Aust-Agder vil prioritere sikkerhet, vedlikehold og tiltak som fører til lavere utslipp ved vei-investeringer. Natur- og miljøhensyn må veie tungt ved trasévalg.

Vi vil ta på alvor at økning i persontransport ikke skal tas med flere biler på fossilt drivstoff. Derfor vil vi generelt være mot all kapasitetsøkende utbygging av vei. Ved bygging av nye veier skal det også være et mål å utvide sykkelveinettet.

Miljøpartiet De Grønne vil:

- arbeide for bedre løsninger for innfartsparkering med kollektiv- og sykkeladkomst videre til bysentre.
- prioritere veiløsninger som letter overgangen til kollektivtransport.
- vektlegge natur og miljø ved trasévalg for nye veier.
- prioritere veiprojekt som gir økt trygghet (for eksempel rassikring) eller leder trafikken utenom sentrums- og boligområder.

NYSKAPENDE NÆRINGS LIV

Sørlandet og Aust-Agder trenger et kreativt og nyskappende næringsliv. Det er viktig å slippe til gründere og småbedrifter. Gode fylkespolitiske tiltak på området er å påvirke Innovasjon Norge i grønnere retning og å fokusere på bærekraft i Ungt Entreprenørskap i videregående skoler.

Miljøpartiet De Grønne mener fylkeskommunen må være en pådriver for å skape nye grønne arbeidsplasser og bærekraftige næringsklynger. For eksempel rettet inn mot offshore vind, bølgekraft, sol, geotermisk energi og annen innovativ teknologi.

Miljøpartiet De Grønne vil:

- støtte etablering/utvikling av grønne næringsklynger
- styrke samarbeidet mellom næringslivet og UiA
- stimulere til bærekraftige, samvirkebaserte virksomheter med utgangspunkt i lokale/regionale ressurser.
- arbeide for å motvirke maktkonsentrasjon og sentralisering i næringslivet.
- støtte matmerkeordning for Sørlandet, og etablering av matpark for å fremme sunn, lokal mat og råvarer.
- arbeide for lokal matkultur, blant annet ved å gjøre det lettere å omsette lokalprodusert mat.

Miljøpartiet De Grønne vil arbeide for å ta vare på matjord, og ønsker mer økologisk landbruk og en levende kyst. Det bør legges til rette for mer nisjeproduksjon, og for et rikt og variert landbruk - også med fokus på kultur og kulturlandskap.

MANGFOLD I KULTURLIVET

Å skape og oppleve kultur gjør livet rikere for både den enkelte og for samfunnet. MDG ser på det å kunne uttrykke og engasjere seg i kulturlivet som en menneskerett. Vi mener at fellesskapet aktivt skal støtte kultur og idrett, og ønsker samtidig et kulturliv som i seg selv er fritt og uavhengig.

Vi mener det offentlige må legge til rette for det mangfoldige kulturlivet gjennom gode støtteordninger. I tillegg må uavhengigheten og den frie stillingen til kulturutøvere bevares.

Miljøpartiet De Grønne vil:

- ha fokus på mangfold i kulturpolitikken.
- støtte tiltak som gjør kunst, musikk, dans, drama og andre uttrykksformer tilgjengelig både for opplevelse og aktiv deltakelse i gode og tilpassede lokaler.
- støtte og videreutvikle den gode jobben Aust-Agder Kultuhistoriske Senter gjør med opplevelser og deltakelse, og øke tilgjengelighet med åpningstider og pris (eks. en ukentlig gratis dag).
- prioritere barne- og ungdomsidrett, og breddeidrett.
- prioritere støtte til frivillige organisasjoner.
- stimulere til ikke-organisert idrett og kultur.
- styrke tilbudet til ungdom som ønsker å kombinere utdanning og idrett.
- ivareta gode tilbud innen musikk, dans og drama i videregående skole.
- videreføre arbeidet med lokale kulturminneplaner i samarbeid med kommunene.
- søke å styrke bibliotekstilbudet og ivareta gode, distriktsvennlige tilbud.
- styrke og utvikle internasjonalt kultursamarbeid.

VIDEREGÅENDE OPPLÆRING

Miljøpartiet De Grønne ønsker en god og mangfoldig videregående skole. Den offentlige skolen skal være bærebjelken, men private ikke-kommersielle skoler kan være et godt supplement.

Det er i dag stort frafall i videregående skoler. Miljøpartiet De Grønne mener det er viktig å styrke den praktiske, yrkesrettede utdanningen. Dessuten må lærlingeprogrammet gjøres sterkere, i samarbeid med næringslivet. Offentlige virksomheter må ta imot lærlinger, og det må stilles krav om lærlinger i anbudsprosesser.

Miljøpartiet De Grønne vil:

- støtte forsøksordninger med mindre teoribasert yrkesrettet skole.
- legge til rette for alternative veier til fagbrev.
- jobbe for et godt sosialt miljø i skolen.
- at lærere er involverende ledere som gir nødvendig støtte på vei mot mestring og selvstendighet gjennom for eksempel elevsamtaler og direktekontakt med elever ved fravær.
- støtte sterkere innslag av elevdemokrati i skolene.
- motvirke utarming av videregående skoler i distrikt.
- styrke rådgivnings- og skolehelsetjenesten.
- prioritere tiltak for bedre innemiljø i de videregående skolene.
- sikre elever med ulike funksjonsnedsettelse like stor mulighet til å velge utdanning, for eksempel ved å sikre god tilgang på døvetolker.
- styrke satsningen på Ungt Entreprenørskap og på forskningslinjer.
- arbeide for energi- og miljølinje i videregående skoler.
- satse på et moderne fagtilbud ved Tvedestrand VGS, avdeling for naturbruk (Holt) med fokus på fremtidsrettet og bærekraftig matproduksjon med lav klimabelastning.

FOLKEHELSE

Miljøpartiet De Grønne i Aust-Agder mener at fylket i samarbeid med kommunene må sette folkehelsearbeidet høyt på agendaen. Folkehelsearbeid er i stor grad utenfor selve helsesektoren, for eksempel i skolesektoren og kommunal og regional arealforvaltning. Behandling-, omsorg- og rehabiliteringstilbud er statlige og kommunale oppgaver. Fylkeskommunen må likevel stille klare krav til og arbeide for et godt tilbud for våre innbyggere.

Et grønt og mangfoldig Aust-Agder vil også være et sunnere Aust-Agder. Vi ønsker å styrke barne- og ungdomsidretten og vil gjøre det enklere å være syklist i Aust-Agder.

Miljøpartiet De Grønne anerkjenner naturen sin egenverdi, og at den er en svært viktig kilde til opplevelser og menneskelig trivsel. Friluftsliv i seg selv har en påviselig og positiv påvirkning for både fysisk og psykisk helse. MDG vil støtte tiltak for å tilrettelegge og stimulere til friluftsliv, særlig tiltak rettet mot barn. Bedre kjennskap til naturen gir også bedre grunnlag for å ta vare på den.

Miljøpartiet De Grønne vil:

- sette fokus på forebyggende helsearbeid.
- arbeide for sunn mat i fylkeskommunale institusjoner, og styrke tilgangen på vegetariske alternativer.
- arbeide for friluftsområder med universell utforming.
- tilrettelegge for mer fysisk aktivitet i videregående skole.
- psykisk helse og livskvalitet skal settes på dagsorden i folkehelsearbeidet og må bli en likeverdig del av folkehelsearbeidet.
- motsette oss ytterligere nedbygging av sykehuset i Arendal.

Tannhelse er et fylkeskommunalt ansvar. Slik Miljøpartiet De Grønne ser det er tannhelse viktig for generell helse og velvære, og et sosialt tiltak. God tilgjengelighet til det offentlige tannhelsetilbudet er viktig. Derfor vil Miljøpartiet De Grønne motarbeide en sentralisering av tjenesten.

